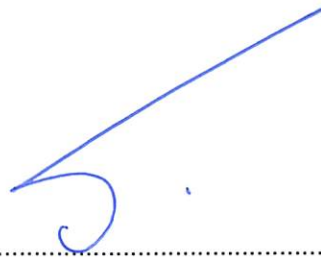

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ชลชรัส นุกอง

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขต
บางมูลนาก” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง)

รักษาราชการแทน หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา

มิถุนายน 2564

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณา อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนะ ศรีปัตตา อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือข้าพเจ้ามาโดยตลอด จนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จิตติมา วรณศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชำนาญ ปาณางษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ จันทะคุณ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งส่งเสริมให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของการศึกษาค้นคว้าอิสระ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารสถานศึกษา และครู ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนากทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ดร. สกิตพร เชาวน์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษาสาขาบริหารการศึกษา รุ่น 31 และเพื่อนสาขาบริหารการศึกษา รุ่น 31 ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและสนับสนุน จนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสิ้น และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนที่มีได้เอ่ยนามทุกท่านทุกองค์กร ทุกหน่วยงาน

ชลชรัส นุกอง

ชื่อเรื่อง	ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก
ผู้วิจัย	ชลชรัส นุกอง
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563
คำสำคัญ	การนิเทศภายในสถานศึกษา, บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร, ประสิทธิภาพการสอน

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก และความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และครู จำนวน 167 คน รวมทั้งสิ้น 175 คน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ผลการศึกษาพบว่า

1. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

Title RELATIONSHIP BETWEEN THE INTERNAL SUPERVISION ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND TEACHING EFFICIENCY OF TEACHERS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 41, UNITED CAMPUS BANG MOON NAK.

Author Choncharus Nukong

Advisor Associate professor Thirasak Uppamaiathichai, Ph.D.

Academic Paper Independent Study M.Ed. In Educational Administration, Naresuan University, 2020

Key words Supervision in educational institutions, The role of internal supervision of school administrators, Teaching efficiency

ABSTRACT

The objective of this research were to Study the role of internal supervision of school administrators. Under the Secondary Educational Service Area Office 41, United Campus Bang Moon Nak. Study the teaching efficiency of teachers. Under the Secondary Educational Service Area Office 41, United Campus Bang Moon Nak. And relationship between the role of internal supervision of the school administrators and the teaching efficiency of teachers. Under the Secondary Educational Service Area Office 41, United Campus Bang Moon Nak. The sample groups were School administrators of 8 persons and 167 teachers, a total of 175 persons. Under the Secondary Educational Service Area Office 41, United Campus Bang Moon Nak. The tool used in this study was a questionnaire. Data analysis using percentage values, mean, standard deviation, Pearson's Correlation Coefficient. The results of the study showed that

1. The role of internal supervision of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 41, United Campus Bang Moon Nak, overall was found at a high level.
2. Teacher teaching efficiency under the Secondary Educational Service Area Office 41, United Campus Bang Moon Nak overall was found at a high level.

3. Relationship between roles Internal supervision of school administrators and teachers' teaching efficiency under the Secondary Educational Service Area Office 41, United Campus Bang Moon Nak found that in general, there was a positive relationship, Statistically significant at .01

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	52
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	53
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก.....	54
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขต บางมูลนาก.....	60
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก.....	65
5 บทสรุป.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	68
อภิปรายผลการวิจัย.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	80
ประวัติผู้วิจัย.....	100

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงการสังเคราะห์บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา.....	32
2	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก.....	46
3	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาบทบาท การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวม.....	54
5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาบทบาท การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการบริหาร.	55
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาบทบาท การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน.....	56
7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาบทบาท การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการประเมินผล.....	57
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาบทบาท การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	58
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาประสิทธิภาพ การสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวม.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู.....	61
11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการจัดการเรียนรู้.....	62
12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน.....	63
13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก.....	65

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถและการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เติบโตตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พัฒนาระบบและกลไกการติดตามการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาค้นคว้าข้อมูล สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาคุณภาพครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

การนิเทศการศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู ในการจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร การปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาครูให้สามารถปรับพฤติกรรมการสอนจากแบบเดิมเป็นแบบใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญต้องมีความเข้าใจพื้นฐานที่ตรงกันในการพัฒนา และสิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการโดยด่วนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนก็คือ การพัฒนาคุณภาพของครู (กรองทอง จิระเดชากุล, 2550) กระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพครู ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ให้บรรลุตามที่ต้องการ คือ

กระบวนการนิเทศการศึกษา เพราะการนิเทศการศึกษาจะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม และปรับปรุงกระบวนการการสอนของครู ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร และการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาก็เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนการสอนของตนได้ตรงตามสภาพของปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน โดยอาศัยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองพัฒนางาน และนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, น.46)

เมื่อวันอังคารที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2563 คณะกรรมการการศึกษา อุฒิสภา นำโดย ดร.ดวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษา และคณะได้นำเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเร่งด่วน ว่าด้วยการบริหารการจัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เหมาะสมกับสังคมไทยต่อที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 10/2563 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) คือ ตามที่ได้มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และชุมชนอย่างต่อเนื่อง และ “โรงเรียน” เป็นสถานที่อันดับแรก ที่ถูกประกาศปิด ส่งผลให้นักเรียนและครูหลายพันล้านคนทั่วโลกต้องปรับวิธีการเรียนเปลี่ยนวิธีการสอนรูปแบบใหม่ คณะกรรมการการศึกษา อุฒิสภา จึงได้ตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวคิด ที่มา สภาพปัญหาและผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อระบบการศึกษาของไทยเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายผ่านทางการประชุมออนไลน์ Cisco Webex Meeting อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในการบริหาร การจัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เหมาะสมกับสังคมไทย ให้กับสถานศึกษาและผู้เรียน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา รวมถึงการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยคำนึงถึงมาตรฐานความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปข้อเสนอแนะได้คือ ควรกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีอิสระตัดสินใจในทางปฏิบัติ ตั้งแต่ด้านวิชาการด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการจัดการเรียนการสอน และงบประมาณ เนื่องจากสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่มีบริบทที่แตกต่างกัน และควรจัดการศึกษาใหม่ โดยยึดหลัก “การมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ” เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและมีคุณภาพที่สอดคล้องตามหลักสูตรกำหนด โดยอาจมีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็น กลุ่มรายวิชา สลับเวลาเรียนรู้ (คณะกรรมการการศึกษา อุฒิสภา, 2563)

จากสภาพปัญหาและผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้สรุปข้อเสนอแนะการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีอิสระตัดสินใจในทางปฏิบัติ ตั้งแต่ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการจัดการเรียนการสอน และงบประมาณ เนื่องจากสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่มีบริบทที่แตกต่างกัน การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปวางแผน พัฒนา และปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา และเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก
2. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

3. ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก รวมทั้งการพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขต บางมูลนาก มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. เนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิดของนักทฤษฎี นักวิจัยและนักการศึกษา มาใช้เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1.บทบาทด้านการบริหาร 2.บทบาทด้านการสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนการสอน 3.บทบาทด้านการประเมินผล 4.บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์

ประสิทธิภาพการสอนของครู ได้ศึกษาตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1.การปฏิบัติหน้าที่ครู 2.การจัดการเรียนรู้ 3.ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครูผู้สอน จำนวน 301 คน รวมจำนวน 309 คน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม โรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม โรงเรียนห้วยยาวพิทยาคม โรงเรียนโพธิธรรม สุวัฒน์ โรงเรียนพิบูลธรรมเวทวิทยา โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม และโรงเรียนแหลมรั้งวิทยาคม รวมทั้งสิ้น 8 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขต บางมูลนาก ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน โดยวิธีเฉพาะเจาะจง

และครูผู้สอน จำนวน 167 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 175 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดของนักทฤษฎี นักวิจัยและนักการศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1. บทบาทด้านการบริหาร 2. บทบาทด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน 3. บทบาทด้านการประเมินผล 4. บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์

3.2 ประสิทธิภาพการสอนของครู ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1. การปฏิบัติหน้าที่ครู 2. การจัดการเรียนรู้ 3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้า โดยเป็นการร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษากับครู เพื่อพัฒนาทักษะในการทำงาน มีการนิเทศติดตาม ประเมินผล กระตุ้นให้ครูมีความสนใจทางวิชาการ และสร้างเสริมขวัญกำลังใจให้กับครูผู้สอน จากการสังเคราะห์แนวคิดของนักทฤษฎี นักวิจัยและนักการศึกษา ของผู้วิจัย ดังนี้

1.1 บทบาทด้านการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่พัฒนาการจัดการองค์การให้การดำเนินงานในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการประชุมวางแผนการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา พิจารณาอนุมัติโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ครู ช่วยกระตุ้นให้ครูมีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งเสริมให้ครูมีวินัยในตนเอง และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 บทบาทด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่อำนวยความสะดวกครูตามความสามารถและสนับสนุนความต้องการที่แตกต่างกัน จัดหาเครื่องมือประกอบการสอนและแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการ สนับสนุนให้จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้น่าเรียน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ จัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในหน่วยงาน ช่วยให้ครูมีความก้าวหน้า กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และช่วยส่งเสริมปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

1.3 บทบาทด้านการประเมินผล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการประเมินการสอน ตรวจสอบความเป็นไปเกี่ยวกับการเรียนการสอน เยี่ยมชั้นเรียน ประเมินความก้าวหน้าเป็นระยะร่วมกับการให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอน นิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.4 บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อความคิดและข้อมูลสารสนเทศไปสู่ครูได้เป็นอย่างดี เป็นผู้เสริมพลังให้ครูมีความอบอุ่นใจและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ให้ครูปรับปรุงรูปแบบวิธีการสอนและมีความปรารถนาที่จะพัฒนาการเรียนการสอน ให้ครูรู้สึกว่าคุณเองมีความสำคัญเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น และมีเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบของครู โดยใช้วิธีความเป็นธรรมให้มากที่สุด

2. ประสิทธิภาพการสอนของครู หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการสอน หรือดำเนินการจัดสถานการณ์ประสบการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆ ให้กับนักเรียน โดยครูผู้สอนจะต้องมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย และสามารถสื่อสารไปยังผู้เรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ และมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ และผู้เรียนสามารถถ่ายโยงการเรียนรู้จากสถานศึกษา ไปใช้ในชีวิตจริงตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ดังนี้

2.1 การปฏิบัติหน้าที่ครู หมายถึง ครูต้องมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และเป็นผู้สร้างนวัตกรรม พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

2.2 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง ครูมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาสื่อการเรียนการสอน บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน วางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด คุณค่าช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

2.3 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง ครูมีการร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ ผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ผู้อำนวยการสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขต บางมูลนาก

4. ครู หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขต บางมูลนาก ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.3 ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.4 หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.5 ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.6 กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.1 ความหมายของบทบาท
  - 2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 2.3 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู
  - 3.1 ความหมายประสิทธิภาพการสอนของครู
  - 3.2 องค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครู
  - 3.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครู
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา

ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

รัตนา ชุมไธสง (2556, น. 37) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา โดยร่วมกันพัฒนาคุณภาพการทำงานของครู โดยใช้เทคนิค ชี้แนะ กระตุ้น ยั่วยุ ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้น และใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนด

พัชรินทร์ สำนักวิชาการ (2556, น. 13) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีการร่วมมือให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานฝ่าย ครูและบุคลากรในสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น ผู้ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพ มีระบบที่ดีท่ามกลางบรรยากาศแห่งความร่วมมือ สร้างสรรค์แบบประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงสุดในทุกๆ ด้าน เมื่อมีการนิเทศภายในสถานศึกษาแล้วจะต้องบรรลุผลดังต่อไปนี้คือ พัฒนาค้น พัฒนางาน ประสานความสัมพันธ์ อีกทั้งสร้างขวัญและกำลังใจ

วารุณีย์ วงศ์ศิลา (2557, น. 18) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศการศึกษาโดยผู้บริหาร สมรรถภาพการสอนของครูมีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

ราตรี สายเขียว (2557, น. 15) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยใช้ขั้นตอนกระบวนการในการนิเทศภายใน ให้เป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนการสอนของนักเรียน เพื่อเกิดการพัฒนาขึ้นในตัวผู้เรียนในทุกด้าน ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนด

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 107) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศกับครูเพื่อดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ครู

กู๊ด (Good, 1973) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา

ให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ และช่วยในการพัฒนาความสามารถของครูอีกด้วย

แฮร์ริส (Harris, 1985, p. 13) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้กระทำลงไปกับบุคคลและวัสดุสิ่งของต่างๆ เพื่อที่จะรักษาไว้หรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของโรงเรียนในแนวทางที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินการโดยมีการวางแผน ควบคุมการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีเทคนิค ชี้นำ กระตุ้นยั่วยุส่งเสริม เพื่อช่วยเหลือให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นและใช้เทคนิคการสอนที่ตอบโจทยความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้าน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนด

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ประภาร์ตน์ พนานุสรณ์ (2557, น. 28) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น มีจุดมุ่งส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือให้ครูได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน ขอบข่ายในความรับผิดชอบของตนเองและส่งเสริมให้ครูสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาที่ต้องร่วมมือกันปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้บริหาร ต้องใช้เทคนิคการพัฒนาตน พัฒนาคณะ ประสานสัมพันธ์ สร้างขวัญกำลังใจ เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้

ราตรี สายเขียว (2557, น. 18) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น เพื่อช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมและรักษาระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและยังช่วยประสานความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับครู ตลอดจนช่วยทำให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในอาชีพ ทำให้มีขวัญกำลังใจในการทำงาน อันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นเป็นที่สุด

วารุณี วงศ์ศรีชา (2557, น. 21) ได้กล่าวถึง จุดหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่า มุ่งที่จะช่วยเหลือและประสานงานในด้านวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ปรับปรุงและประเมินผลการเรียนการสอน ตลอดจนช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพของครู และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

จิตติมา วรรณศรี (2557) ได้กล่าวถึง จุดหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้คำแนะนำในการจัดการเรียนรู้ของครู
2. เพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้ คิดค้นและพัฒนานวัตกรรม/วิธีการจัดการเรียนรู้

เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน

4. เพื่อส่งเสริมผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น
5. เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนในชั้นเรียน
6. เพื่อติดตามดูแลการจัดการเรียนรู้และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
7. เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
8. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมการคิดค้นแนวทางการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
9. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าและการพัฒนาวิชาชีพของครู
10. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย

ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558, น. 18) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น เป็นการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในงานพัฒนา หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดี ระหว่างงานทุกงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังสร้างความมั่นคงในอาชีพครู สร้างสรรค์กำลังใจแก่บุคลากร เพื่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558, น. 29) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น มุ่งที่จะช่วยเหลือและประสานงานเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันคือผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและนักเรียนทุกคนมีคุณภาพ

เบอร์ตัน และบรูคเนอร์ (Burton and Bruckner, 1955) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. การส่งเสริมความเจริญเติบโตของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น

2. การส่งเสริมการใช้ภาวะผู้นำในการพยายามปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอตลอดปี ทุกระดับการศึกษาภายในระบบการพัฒนา และจากประสบการณ์การเรียนรู้ หรือเนื้อหาหนึ่งไปยังอีกเนื้อหาหนึ่ง

3. การร่วมมือพัฒนาองค์ประกอบที่พึงประสงค์ในการเรียนการสอน

โทมัส และโรเบิร์ต (Thomas & Robert, 1988) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นจุดสำคัญที่สุด

2. เพื่อให้ครูมีการพัฒนาภาวะผู้นำโดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงการทำงาน

3. เพื่อให้ครูได้นำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

จากการที่นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลให้ดีขึ้นช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างงานทุกงานที่เกี่ยวข้องอีกทั้งยังสร้างความมั่นคงในอาชีพครูหรือเป็นการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือครูให้ครูได้พัฒนาได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ครูรับผิดชอบได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

พงษ์ศรีพี ปรีदानนธ์ (2555, น. 12) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา มีความจำเป็นเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ทำให้ครูต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ แต่จำนวนของศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นผู้นิเทศการศึกษาจากภายนอกมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ จึงต้องเป็นบุคลากรที่อยู่ในสถานศึกษานิตเอง การนิเทศภายในสถานศึกษาสามารถดำเนินการนิเทศได้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาได้ดีที่สุด นอกจากนั้นลักษณะการนิเทศภายในจะเน้นความร่วมมือของผู้นิเทศและผู้ได้รับการนิเทศตลอดเวลา จะช่วยให้เกิดการยอมรับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขต่างก็มีส่วนร่วมในการคิดค้นขึ้นทำให้การนิเทศได้ผลดีมากกว่าการชี้แนะจากบุคคลภายนอก

วิภา อัญญา (2555, น. 21) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา มีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการนิเทศที่

ตรงกับปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารหรือผู้ทำกรนิเทศได้รู้สาเหตุปัญหาอย่างแท้จริงเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ทำงานร่วมกันเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง ได้มีการดำเนินการได้รวดเร็ว ตรงสภาพปัญหาและความต้องการถือว่าเป็นการนิเทศที่ดีที่สุด

พัชรินทร์ สำนักวิชา (2556, น. 19) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายใน มีความจำเป็นในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ไม่อาจจะเลยการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งต่างก็ได้รับรู้ถึงสภาพปัญหาได้อย่างชัดเจนแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด อีกทั้งกระทำได้อย่างต่อเนื่องและรวดเร็วกว่าผู้นิเทศจากภายนอก

ประการัตน์ พนานุสรณ์ (2557, น. 34) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพราะว่าการนิเทศภายในจะต้องนิเทศโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งเข้าใจปัญหาของผู้ร่วมงานด้วยกันเป็นอย่างดี จึงสามารถช่วยแก้ปัญหาได้ตรงจุด ด้วยบรรยากาศแห่งความคุ้นเคยฉันมิตร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยให้ครูช่วยเหลือครูเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอน ให้ครูมีวิสัยทัศน์ก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งประโยชน์ให้แก่ตัวนักเรียนมากที่สุด

ราตรี สายเขียว (2557, น. 20) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะการนิเทศจากบุคคลภายนอกหรือนักศึกษานิเทศไม่สามารถทำการนิเทศการสอนของครูได้ทั่วถึง เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการ เช่น สภาพของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน จำนวนศึกษานิเทศก็มีจำนวนน้อย ดังนั้นการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งจะเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษา มีการดำเนินการได้อย่างรวดเร็วตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา

กูด (Good, 1973) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งต่อการช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพและการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการปรับปรุงวัตถุประสงค์การสอน สื่อนวัตกรรมและเทคนิควิธีการสอน และการประเมินผลการเรียน

ไมเนอร์ (Miner, 1974, p. 29 อ้างถึงใน วารุณีย์ วงศ์ริชา, 2557, น. 22) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจเด็กดีขึ้น

2. เพื่อพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะเป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อช่วยเหลือครูในการจัดหาและเลือกวัสดุที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียน
4. เพื่อใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
5. เพื่อสร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครูโดยการนำเอาความรู้ความสามารถพิเศษ และประสบการณ์เข้ามาใช้ประโยชน์สามารถแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารได้

จากการที่นักวิชาการได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา มีความจำเป็นต่อการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น เพราะบุคลากรจะเข้าใจถึงปัญหาของผู้ร่วมงานด้วยกันเป็นอย่างดี จึงสามารถช่วยแก้ไขปัญหานั้นได้ตรงจุด ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยให้ครูช่วยเหลือครูเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ให้ครูมีวิสัยทัศน์ก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งประโยชน์แก่ตัวนักเรียนมากที่สุด

หลักการการนิเทศภายในสถานศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

นิตยา ทองไทย (2552, น. 26) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายใน ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานของบุคลากร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ความถูกต้องตามหลักวิชาการมีจุดมุ่งหมายชัดเจน มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ มีการทำงานเป็นขั้นตอน มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีความเห็นพร้อมตรงกันหรือมีความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ เป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

พงศ์พี ปรีदानนท์ (2555, น. 16) ได้กล่าวว่ การนิเทศภายในสถานศึกษา ควรนำหลักการนิเทศการศึกษามาปฏิบัติ โดยยึดหลักของความถูกต้องตามหลักวิชาต้องเป็นวิทยาศาสตร์ มีความเป็นประชาธิปไตย มีการร่วมมือกันปฏิบัติตามกระบวนการกลุ่ม รู้จักเห็นใจซึ่งกันและกัน มีการสร้างสรรค์ มีการวางแผนเพื่อพัฒนาให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นต้องช่วยให้ครูรู้จักพัฒนาตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ตลอดจนต้องสร้างและส่งเสริม ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

วัฒนา สวัสดิ์นที (2555, น. 22) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในที่สำคัญไว้ว่า หลักการนิเทศภายในเป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมรับรู้ต่อ

ความก้าวหน้าของครูในสถานศึกษา เนื่องจากการนิเทศเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างมีระบบ มีวัตถุประสงค์ชัดเจนเน้นความร่วมมือการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ตามกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งหากผู้นิเทศยึดหลักการนี้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศแล้ว จะทำให้การนิเทศนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์

รัตนา ชุมไทยสง (2556, น. 41) ได้กล่าวว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ต้องอาศัยความร่วมมือกันวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นประชาธิปไตย และการประสานงานที่ดี เน้นการทำงานอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง ประเมินตนเอง ปรับปรุงพัฒนาให้ผลงานมีคุณภาพสูงได้ด้วยตนเอง ผู้บริหารสร้างและส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอยู่เสมอ

ราตรี สายเขียว (2557, น. 23) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา ต้องมีการวางแผนโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ให้บุคลากรในสถานศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักแก้ปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอน รวมทั้งยังสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร

อดัม และดิกกี (Adam and Dickey, 1978) ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ 6 ประการดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือให้ครูกำหนดวิธีการทำงานด้วยตนเองอย่างอิสระ และตัดสินใจปัญหาของตนได้
2. การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยให้ครูได้รู้จักวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเองซึ่งจะเป็นแนวทางที่มุ่งไปสู่การแก้ปัญหาได้ตรงจุดยิ่งขึ้น
3. การนิเทศการศึกษาจะต้องช่วยให้ครูได้รู้สึกมั่นคงและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองทั้งนี้ต้องอาศัยกำลังใจการให้ผู้อื่นยอมรับความปลอดภัยและการให้ที่พอใจซึ่งกันและกันซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของครูให้สูงขึ้น
4. การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครูมีความคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการและสามารถนำมาใช้ในด้านการเรียนการสอนได้
5. การนิเทศการศึกษาต้องช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าถึงแผนการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองตลอดจนการสนับสนุนจากชาวบ้านที่สถานศึกษาตั้งอยู่
6. การอยู่ที่การศึกษาต้องให้ครูเข้าใจปรัชญาการศึกษาที่ถูกต้อง

เซอร์จิโอแวนนี และสตาร์รัตต์ (Sergiovanni and Starratt, 1998) ได้กล่าวถึง หลักการ การนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการเรียนการสอนและการดำเนินการ โดยทั่วไปรวมทั้งจัดให้มีความสะดวกสบายทางวัตถุต่างๆ
2. การนิเทศการศึกษาและการบริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
3. การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาวิทยาศาสตร์และ ความเป็น ประชาธิปไตย
4. การนิเทศการศึกษาที่ดีเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ได้อาจใช้วิธีการศึกษาปรับปรุงและประเมินผลการผลิต
5. การนิเทศการศึกษาที่ดีควรเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระเบียบมีการประสานความ ร่วมมือและจัดให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
7. การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องเป็นวิชาชีพ

จากการที่นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศภายในสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัย สามารถสรุปได้ว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง ตรงกับความต้องการของครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน สร้างบรรยากาศอย่างเป็นกันเอง และให้ครูทำงานได้เต็มความสามารถมากขึ้น ตามหลักประชาธิปไตย สร้างสรรค์ ยึดหยุ่นและเชื่อในความสามารถของแต่ละบุคคล

ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ธีรศักดิ์ เลื่อยไรสง (2550, น. 15) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา การนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ปฏิบัติตามแผน ติดตาม และประเมินผลการนิเทศภายใน สรุปรายงานผลการวิเคราะห์ผลการประเมินกำหนดแนวทาง ในการปรับปรุงพัฒนา

ซารี มณีศรี (2553, น.202) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายของการนิเทศภายในสถานศึกษา มี 3 ประการดังนี้

1. บุคลากรผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ด้วยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาและ คณะครู

2. วิธีการนิเทศระหนักจุดมุ่งหมายการนิเทศคือการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงหรือพัฒนาพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้น การหาข้อมูลศึกษาปัญหาข้อบกพร่องกำหนดกิจกรรมการนิเทศและวิธีการนิเทศให้เหมาะสม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศประกอบด้วยแบบทดสอบแบบสำรวจการสังเกตการสอนในชั้นเรียน แบบบันทึกพฤติกรรมครู นักเรียน ระบบไตรภาคีทั้ง 3 ดังกล่าวแล้วนี้ จะต้องผสมผสานดำเนินการไปด้วยกัน หากมีข้อบกพร่องส่วนใดส่วนหนึ่งจะทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษายากที่จะประสบความสำเร็จ

สุรชัย คุณนแก้ว (2555, น. 22) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาประกอบด้วยงานหลักและงานสนับสนุน ซึ่งงานหลักได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร การจัดแผนการเรียนการสอน การจัดทำโครงการสอน การจัดตารางสอน การพัฒนาเทคนิค วิธีสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์ งานวัดผลและประเมินผล รวมถึงงานประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนงานสนับสนุนวิชาการ หมายถึง งานที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ งานธุรการงาน การเงิน-พัสดุ งานกิจการนักเรียนและงานสัมพันธ์ชุมชน

เอกมล ประคองทรัพย์ (2555, น. 31) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องให้ครอบคลุมงานหลัก 4 งานตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ งานวิชาการงานบุคลากร งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารงานทั่วไป โดยงานวิชาการเป็นหัวใจของงานนิเทศการศึกษา และเป็นงานหลักของสถานศึกษาโดยมีงานอื่นเป็นงานสนับสนุน

รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558, น. 37) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายงานนิเทศภายในสถานศึกษามี 4 งาน ดังนี้

1. งานวิชาการเป็นงานที่รวมไปถึงหลักสูตรทุกอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลการประเมินผล

2. งานบุคลากรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกคนในองค์กรและผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารในสถานศึกษา

3. งานงบประมาณเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานการเงินและพัสดุที่นำมาใช้ในการพัฒนางานในสถานศึกษา

4. งานบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการทั้งหมดยกเว้นงานบุคลากรและงานงบประมาณ

แฮริส (Harris, 1985) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายของงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาไว้ 10 ประการดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร (Developing Curriculum) คือ การออกแบบหรือปรับปรุงหลักสูตรที่จะนำมาใช้ โดยคำนึงถึงบุคลากร เวลา สถานที่ และเทคนิควิธีการสอนต่างๆ รวมทั้งการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร การจัดทำมาตรฐานทางวิชาการการพัฒนาแผนการเรียนการสอนและบทเรียน

2. การจัดระบบการเรียนการสอน (Organizing for Instruction) คือ การจัดทำแผนงานเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ ในส่วนของบุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ขอบข่ายของงานนี้ได้แก่ การจัดชั้นเรียนการจัดตารางสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดครูเข้าสอน

3. การบริหารบุคลากร (Providing Staff) คือการสรรหาการคัดเลือกการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร

4. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก (Developing Facilities) คือ การวางแผนจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดหาอาคารเรียนอาคารประกอบต่างๆ และการพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่างๆ ให้เหมาะสม

5. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (Providing Materials) คือ การตรวจและเลือกวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จะนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน

6. การศึกษาอบรมครูประจำการ (Arranging for Inservices) คือ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าและเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น

7. การประณนิเทศครูใหม่ (Orienting New Staff Members) คือ การให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและความเข้าใจในการปฏิบัติงานแก่ครูใหม่

8. การจัดบริการพิเศษแก่ครู (Rating Special Services) คือ การจัดบริการแก่ครูเพื่อสนองจุดมุ่งหมายหลักของการสอนในสถานศึกษา

9. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Developing Public Relations) โดยให้การเรียนการสอนเป็นสื่อเช่นการให้ข่าวความร่วมมือการหลีกเลี่ยงความขัดแย้งต่างๆ

10. การประเมินผลการสอน (Evaluations) คือ การวางแผนจัดระบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการสอน

กลิคแมน (Glickman, 2004) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (Direct Assistance to Teachers) เป็นการช่วยเหลือครูผู้สอนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

- 1.1 การนิเทศแบบคลินิก
- 1.2 การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 1.3 การสาธิตการสอน
- 1.4 การช่วยเหลือด้านการสอน
- 1.5 การช่วยเหลือด้านวิธีการและเครื่องมือ
- 1.6 การช่วยเหลือด้านการประเมินผล
- 1.7 การให้คำปรึกษา

2. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) เป็นการเรียนรู้การทำงานกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งของการนิเทศ การศึกษาบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ผู้นำกลุ่มต้องพิจารณาว่าพฤติกรรมใดบ้างที่จะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทและความพร้อมของสมาชิกแต่ละคน สมาชิกแต่ละคนได้แสดงบทบาทที่เน้นบุคคลและเน้นงานมากน้อยเพียงใด บทบาทใดที่เกิดขึ้นและบทบาทใดยังขาดอยู่ โดยผู้นำกลุ่มต้องตระหนักถึงบทบาทที่เน้นทั้งงานและเน้นทางบุคคล เป็นหน้าที่ที่สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติ กลุ่มที่สมาชิกประสบความสำเร็จนั้นผู้นำจะต้องให้สมาชิกภายในกลุ่มเข้าใจหน้าที่หรือบทบาทของตนภายในกลุ่ม ให้สมาชิกทุกคนได้ทราบว่ามิมีบทบาทใด ซึ่งผู้นำกลุ่มควรจะต้องมอบหมายให้กับสมาชิกในกลุ่มดำเนินงาน โดยได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกกับผู้นำ

3. การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development) เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครู มีดังนี้

- 3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการนำไปใช้ประโยชน์จริง
- 3.2 มีการวางแผนระยะยาวไว้หรือไม่เกี่ยวกับการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหา
- 3.3 หลอมรวมเป้าหมายส่วนตัวกับเป้าหมายของหน่วยงาน
- 3.4 การฝึกแนวคิดเชิงรูปธรรม
- 3.5 การปฏิบัติร่วมกันในกลุ่มย่อย
- 3.6 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยกลุ่มเพื่อน
- 3.7 การฝึกทักษะให้มีลักษณะที่คงทนและเป็นทักษะเฉพาะ
- 3.8 ฝึกทักษะให้มีลักษณะที่คงทนและเป็นทักษะเฉพาะ
- 3.9 การทดลองกระตุ้นให้แรงเสริม
- 3.10 การมีส่วนร่วมของผู้นำในการทำกิจกรรมต่างๆ
- 3.11 เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

4. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) มีสามรูปแบบ ดังนี้

4.1 รูปแบบวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลักสูตรที่จัดแบ่งเนื้อหาสาระของการเรียน ออกเป็นหน่วยย่อยตามข้อเท็จจริง

4.2 รูปแบบการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดเป็นหลักสูตรที่กำหนดเนื้อหาหลักการและ กิจกรรมต่างๆ ที่มีความสำคัญกับเนื้อหาหลักให้ผู้เรียนปฏิบัติเป็นการบูรณาการความรู้ทักษะต่างๆ ของผู้เรียน

4.3 รูปแบบการเน้นผลที่จะได้รับเป็นหลักสูตรที่กำหนดเป้าหมายของการเรียนและ อาจจะกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ แก่ผู้เรียน

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียน (Action Research) เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้รับ การนิเทศสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหา การพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมอื่นๆ

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการทำงาน หรือยังมีแบบแผน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์งานการเรียนการสอนของครู เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ก่อนหลังการวางแผนที่จะดำเนินการโดยหาทางเลือกที่จะแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ต่อจากนั้นดำเนินการ ตามแนวขั้นตอนตามลำดับจนถึงขั้น การประเมินผลการปฏิบัติงานแล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข ในหลายๆ ด้าน

กระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

วันฤดี ปุยะติ (2551, น. 27) กล่าวว่า กระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรในสถานศึกษาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาซึ่งมีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก
3. การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ
4. การปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การประเมินผลและรายงานผล

จิโรจน์ ศรีภักดี (2553, น. 32) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีขั้นตอน และการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ระเบียบและต่อเนื่องกัน เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้นิเทศจะต้องกำหนดขึ้น มีการประเมินสภาพ การทำงานการออกแบบการประสานงาน และต้องอาศัยความร่วมมือกันคิด แก้ไขปรับปรุงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

นันทน์ภัท ไซรัมย์ (2555, น. 39) กล่าวว่า กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศการศึกษา ภายในสถานศึกษาหรือกระบวนการทำงานการช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของบุคลากร ในสถานศึกษา ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้พัฒนาส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งได้สรุปกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศ
2. การปฏิบัติการนิเทศ
3. การประเมินผลการนิเทศ
4. การสรุปและรายงานผลการนิเทศ

เอกกมล ประคองทรัพย์ (2555, น. 19) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินการนิเทศภายใน สถานศึกษาเชิงระบบให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นจะต้องมีกระบวนการการนิเทศภายใน สถานศึกษาซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมของการปฏิบัติการภายในสถานศึกษา สามารถสังเคราะห์จากแนวคิดที่นำเสนอมาแล้ว เป็นแนวดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เชิงระบบในครั้งนี้นำประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.2 การวางแผนการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.3 การสร้างและพัฒนาสื่อและเครื่องมือสำหรับนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 1.4 การกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศภายในสถานศึกษา
2. การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา
3. การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา
4. การสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558, น. 37) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษา ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอน

ให้มีประสิทธิภาพมีหลายรูปแบบ การเลือกวิธีที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและสถานการณ์ของสถานศึกษา จะช่วยให้การดำเนินการนิเทศประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัยในตนเองและความรู้ความสามารถด้านวิชาการ

แฮริส (Harris, 1985) ได้นำเสนอแนวคิดกระบวนการในการนิเทศการศึกษา หรือที่เรียกว่า POLCA มี 5 ประการดังนี้

1. Planning Processes (P) หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติงานโดยคิดว่าจะทำอย่างไรกำหนดจุดมุ่งหมายของงานพัฒนาวิธีดำเนินการคาดคะเนถึงผลที่จะได้รับจากโครงการและวางโครงการ

2. Organizing Processes (O) หมายถึง การจัดโครงสร้างของการดำเนินงาน โดยสร้างหลักเกณฑ์ในการทำงานจัดหาทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินงาน โดยสร้างเกณฑ์ในการทำงานสร้างความสัมพันธ์ของงาน แบ่งงานโดยกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มีการประสานงาน มอบหมายอำนาจให้ตามหน้าที่วางโครงการของหน่วยงานและพัฒนานโยบายต่างๆ

3. Leading Processes (L) หมายถึง บทบาทในฐานะผู้นำ โดยดำเนินการวินิจฉัยสั่งการคัดเลือกตัวบุคคล ใ้บุคลากรทำงานลงมือปฏิบัติงานการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือการติดต่อสื่อสาร การให้กำลังใจ การให้คำแนะนำ ให้มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ให้ความรู้ในการปฏิบัติงานแสดงและอธิบายเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

4. Controlling Processes (C) หมายถึง การควบคุมการปฏิบัติงานดำเนินงาน โดยการพิจารณามอบหมายงานให้มีความสะดวกในด้านต่างๆ พิจารณาลงโทษมีการแก้ไขทันทีเมื่องานผิดพลาด การให้บุคลากรออกจากงานการตักเตือน และการกำหนดระเบียบในการปฏิบัติงาน

5. Assessing Processes (A) หมายถึง การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโดยการประเมินผลการปฏิบัติงานวัดผลการปฏิบัติงานวิจัยผลการปฏิบัติงาน

ไวล์ (Wile, 1985) ได้กล่าวถึง หลักการการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับครูทุกคนและทำให้เห็นว่าต้องการความช่วยเหลือจากเขา
2. แผนงานหรือความเจริญก้าวหน้าเป็นผลจากการทำงานเป็นคณะ
3. หาโอกาสพบปะสังสรรค์เป็นกันเองกับครูอย่างสม่ำเสมอ
4. เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม
5. เป็นมิตรไมตรีกับบุคคลทั่วไป
6. ปรึกษากับหมู่คณะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

7. พิจารณาสภาพที่เป็นปัญหาโดยซักถามสัมภาษณ์หรือให้ครูเสนอปัญหาที่มีความสนใจร่วมกัน

8. ผู้นิเทศควรกระตุ้นให้มีชีวิตชีวา

9. บทบาทหลักของผู้นิเทศเป็นการประสานงานและช่วยเหลือทางวิชาการ

10. ฟังมากกว่าพูด

11. การปฏิบัติงานเริ่มด้วยปัญหาของครูมา

12. วางแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน

13. พยายามใช้ประสบการณ์และความสามารถด้านต่างๆของครูอาวุโสให้เกิดประโยชน์ในการนิเทศให้มากที่สุด

14. ตัดสินใจได้ดีและทันต่อเหตุการณ์

15. เอาใจใส่ในหน้าที่

16. ตำแหน่งและหน้าที่ไม่ควรทำให้ผู้นิเทศเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

17. สำนวจด้านสวัสดิการของครู

18. สนใจด้านสวัสดิการของครู

19. มีความรับผิดชอบและเสริมสร้างความรับผิดชอบให้มีในหมู่คณะ

20. ส่งเสริมความรู้สึกร่วมกันมั่นคงในอาชีพและสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น การร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้ทุกฝ่ายได้แก้ไข ปรับปรุง พัฒนาตนเอง เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจและร่วมมือการปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี เพื่อช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ ประสบการณ์มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของบทบาท

จรรยา พานทอง (2550, น. 9) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาทเป็นส่วนหรือคุณลักษณะของการแสดงออกของผู้ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย โดยอยู่ในความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่ได้รับมอบหมายนั้นควรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินงานตามบทบาทจะมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสำนึกในบทบาท (Role Perception) ของผู้นั้นเป็นสำคัญ

ดวงแก้ว โพธิ์ (2550, น. 19) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ว่า การปฏิบัติตามหน้าที่ที่มีการกำหนดไว้ หรือได้รับมอบหมายเป็นความมุ่งหวังของบุคคลอื่นที่คาดว่าบุคคลในตำแหน่งจะพึงกระทำหรือแสดงพฤติกรรมออกมาตามสภาพ

บุญตา ไล่เลิศ (2550 น. 12) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท คือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ และหน้าที่ของสถานภาพของตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งที่บุคคลนั้นได้รับ ต้องมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ตามบทบาทของตำแหน่งนั้น และคล้อยตามความมุ่งหวังของสังคม เช่น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเกี่ยวกับงานในหน้าที่ปฏิบัติในสถานศึกษานั้นๆ

จากการที่มีผู้ให้ความหมายดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกตามบทบาทที่ได้รับซึ่งเป็นการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพนั้นๆ โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์

บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศภายในสถานศึกษา

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ควรเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองให้ดีเสียก่อนเพื่อจะได้ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องของผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศมี ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 25 - 26)

1. บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ

1.1 ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในและหลักสูตร

1.2 ร่วมประชุมวางแผนกับคณะครูในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ

การเรียนการสอน

1.3 สนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนขวัญและกำลังใจ

1.4 เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.5 กระตุ้นให้ครูเกิดการตื่นตัวอยู่เสมอในด้านวิชาการ

1.6 ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน

2. บทบาทหน้าที่ของผู้รับการนิเทศ

2.1 ยอมรับบทบาทของผู้นิเทศ โดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะและให้ความเชื่อถือ

2.2 ร่วมมือกับผู้นิเทศในการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหา

2.3 ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความจริงจัง

- 2.4 ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการนิเทศติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน
  - 2.5 เมื่อพบปัญหาควรร่วมมือกับคณะครู หรือผู้นิเทศเพื่อหาทางแก้ไข
  3. บทบาทหน้าที่ของผู้สนับสนุนการนิเทศ
    - 3.1 ร่วมมือวางแผนในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอน
    - 3.2 เป็นวิทยากรหรือแสวงหาแหล่งความรู้ให้
    - 3.3 นิเทศการปฏิบัติงาน โดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ให้คำปรึกษา ช่วยแก้ไขจุดบกพร่องและแนะนำผู้รับการนิเทศพัฒนาตนเอง
    - 3.4 สร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อเป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศ พัฒนาตนเองด้วยความมั่นใจ
    - 3.5 ประเมินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องและพัฒนาการนิเทศ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 25 - 27) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ ของผู้นิเทศผู้รับการนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้
1. ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะหัวหน้าสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการนิเทศภายในเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้การนิเทศและสนับสนุนการนิเทศ ฉะนั้นความเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีผลต่อบรรยากาศ และสัมฤทธิ์ผลของโครงการนิเทศภายในอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้
    - 1.1 ส่งเสริมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา
    - 1.2 ร่วมประชุมวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับผู้นิเทศและครูผู้สอน โดยเป็นประธานของคณะทำงาน
    - 1.3 พิจารณานุมัติโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนงานของสถานศึกษา
    - 1.4 เป็นผู้ให้การสนับสนุนทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ดำเนินงาน
    - 1.5 ให้คำแนะนำให้คำปรึกษา และเป็นวิทยากรที่ดีแก่ผู้นิเทศภายในสถานศึกษา
    - 1.6 ช่วยเหลือส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ และมีความเจริญงอกงามในวิชาชีพ
    - 1.7 ใช้เทคนิคการบริหารมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศงานวิชาการ
    - 1.8 นิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา

2. รองผู้บริหารสถานศึกษาทุกฝ่ายมีหน้าที่เป็นผู้นิเทศช่วยเหลือครูให้เข้าใจระบบต่างๆ ของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ซึ่งต้องรับผิดชอบโดยตรงในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาจึงควรมีบทบาทต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

- 2.1 ร่วมวางแผนและวิเคราะห์การนิเทศงานวิชาการภายในสถานศึกษา
- 2.2 รวบรวมโครงการ จัดทำแผนงานการนิเทศวิชาการภายในสถานศึกษา
- 2.3 ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ กลุ่มสถานศึกษาและแหล่งวิทยาการต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และควบคุมคุณภาพการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.5 บริการ สนับสนุน อำนวยความสะดวก บำรุงขวัญและกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ แก่บุคลากรผู้ดำเนินโครงการแต่ละโครงการ

2.6 ทำสถิติหรือเก็บข้อมูลแสดงความก้าวหน้าทางวิชาการเป็นรายเดือนรายภาคเรียน หรือรายปี

2.7 สรุปผลการดำเนินโครงการแจ้งแก่บุคลากรในสถานศึกษาและรายงานผลเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่องานวิชาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นผู้ทำงานใกล้ชิดกับครูผู้สอนมากที่สุด รู้ปัญหาและความต้องการของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นอย่างดี จึงเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงควรมีบทบาท ดังนี้

3.1 ประชุมครูเพื่อวางแผน และเตรียมการจัดการเรียนการสอนในสายวิชา

3.2 นิเทศ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ครูเกี่ยวกับการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรในระดับชั้น เช่น การทำโครงการสอน ทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการวัดผล และการประเมินผล ฯลฯ

3.3 การประชุม วิเคราะห์ปัญหา เพื่อจัดทำโครงการนิเทศงานวิชาการภายในกลุ่มสาระ การเรียนรู้จากปัญหาและความต้องการจำเป็นที่แท้จริง

3.4 จัดกิจกรรมการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลาย ๆ แบบ เช่น จัดอบรมสัมมนา ประชุม พาไปทัศนศึกษา จัดให้มีการสาธิตการสอนในชั้นเรียน พาไปดูงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นหรือสถานศึกษาอื่น จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ครู จัดทำป้ายนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.5 นิเทศติดตามผลการปฏิบัติของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.6 บริการอำนวยความสะดวก เอาใจใส่ดูแลสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู ในการดำเนินการ โครงการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.7 ช่วยเหลือ กระตุ้น ส่งเสริมครูเพื่อให้ครูพัฒนาตนเอง และพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น

3.8 ประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการ ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา

3.9 จัดให้มีการประชุม หรืออภิปรายผลการปฏิบัติงานในโครงการนิเทศภายใน กลุ่ม สาระการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และหาแนวทางปรับปรุงงาน

4. ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดจะบันดาลให้การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพราะครูเป็นผู้ปฏิบัติย่อมจะทราบปัญหาต่างๆ ได้ดี ถ้าปราศจากความร่วมมือร่วมใจจากครู การนิเทศภายในสถานศึกษาจะไม่บังเกิดผลเลยบทบาทของครูในการนิเทศการศึกษาภายใน สถานศึกษาควรมี ดังต่อไปนี้

4.1 ยอมรับบทบาทของผู้นิเทศ โดยรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและนำข้อนิเทศ ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล

4.2 สนใจความต้องการและความกระตือรือร้นต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

4.3 ให้ความร่วมมือในการนิเทศ เช่น ร่วมเป็นวิทยากรสาธิตการสอน ร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศแก่ผู้นิเทศ

4.4 ร่วมปรึกษากับผู้บริหารและผู้นิเทศในการหาแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนา งานวิชาการภายใน

4.5 เป็นผู้นิเทศการศึกษาในเรื่องที่ถนัด หรือมีความชำนาญพิเศษตามที่ได้มอบหมาย สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายในสถานศึกษาเพื่อปฏิบัติ อย่างเป็นระบบ สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ดังนั้นบุคลากรทุกคนจึงจำเป็นที่จะเข้าใจบทบาทและหน้าที่ ในการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา

Beach & Reinhartz (2000, อ้างถึงใน จิตติมา วรณศรี, 2557, น. 116) กล่าวว่า ผู้ทำหน้าที่นิเทศทางการศึกษานั้นมีหลากหลายตำแหน่ง ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของแต่ละหน่วยงาน

อาทิ ศึกษาวิเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้าสายชั้นเฉพาะเรื่อง ซึ่งแม้จะมีตำแหน่งที่แตกต่างกันแต่ในฐานะผู้นำทีม จะมีบทบาทดังนี้

1. บทบาทในการเป็นผู้นำผู้ใต้บังคับบัญชา จะต้องเป็นผู้นำสามารถชักจูงโน้มน้าวทำงานร่วมกับครู ให้ครูปรับปรุงรูปแบบวิธีการสอน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

2. บทบาทนักวางแผน เป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

3. บทบาทผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่อำนวยความสะดวก และสนับสนุนครู ในทุกด้าน ซึ่งแต่ละคนจะมีความจำเป็น ความสามารถ และความต้องการที่แตกต่างกัน

4. บทบาทนักประเมิน ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องมีความสามารถในการประเมินการสอน โดยประเมิน ความก้าวหน้าเป็นระยะ ร่วมกับการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอน

5. บทบาทผู้จูงใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องสามารถจูงใจผู้อื่นและพัฒนาด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ครู มีเจตคติที่ดี และมีความปรารถนาที่จะพัฒนาการเรียนการสอน

6. บทบาทนักสื่อสาร ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้สื่อสารที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านการฟังและการตอบสนอง สามารถสื่อความคิด ข้อมูลสารสนเทศไปสู่ ครูได้เป็นอย่างดี

7. บทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้ริเริ่มและเสริมพลัง เพื่อนำสถานศึกษา ไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน

8. บทบาทที่เลี้ยง ผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีทักษะของพี่เลี้ยง โดยการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือครูทั้งด้านความรู้ การปฏิบัติหน้าที่ การให้ผลสะท้อนกลับและสนับสนุนครู เพื่อทำการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน

ไวส์ (Wiles, 1983 อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมวิฑูร, 2552) ได้กล่าวถึง บทบาทการนิเทศ ภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่ทำให้เกิดความเข้าใจ อันดีภายในกลุ่มและพยายามขจัดข้อขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

2. บทบาทในฐานะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้น แก่ตัวผู้อื่น ช่วยให้ผู้อื่นมีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการใช้อำนาจ และมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ

3. บทบาทในด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ พัฒนาการจัดองค์การของหน่วยงานในสถานศึกษา ช่วยให้ดำเนินงานของคณะกรรมการต่างๆ ในองค์การดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการตัดสินใจเรื่องใดก็ตามต้องดำเนินไปตามขั้นตอน

ของกระบวนการตัดสินใจ เมื่อกลุ่มตัดสินใจในเรื่องใดไปแล้วจะต้องไม่คัดค้าน พยายามทำให้ทุกคนในกลุ่มมีเป้าหมายอันเดียวกัน เพื่อให้เกิดวินัยในกลุ่ม และส่งเสริมให้มีวินัยในตนเอง

4. บทบาทในการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่พิจารณาเลือกบุคลากรใหม่ให้ตรงกับความต้องการ โดยให้ครูในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาเลือกด้วย ช่วยให้บุคลากรที่เข้าทำงานใหม่รู้สึกว่าเขาเป็นที่ต้องการของสถานศึกษา มีความอบอุ่นใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

5. บทบาทในการสร้างขวัญของครู ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ช่วยให้ครูพอใจงานที่ทำ มีความสะดวกสบายปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางโครงการและนโยบายต่างๆ ของสถานศึกษา ช่วยให้ครูเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ให้ครูรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น จัดให้มีการบริการต่าง ๆ คู่มือครู การศึกษาต่อ การอบรม ฯลฯ ตามที่ครูต้องการ

6. บทบาทในการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่จัดให้มีการอบรมในหน่วยงาน โดยจัดให้ตรงตามความต้องการของครู การประชุมครูที่จัดให้มีขึ้นช่วยให้ครูมีความก้าวหน้าใช้วิธีการสังเกตการสอน แต่ต้องมีความเข้าใจกันทั้งสองฝ่ายใช้วิธีการวัดผลเพื่อพัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนการสอน

Adam & Dickey (อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมวิธีกุล, 2552) ได้กล่าวถึง การเป็นผู้นำในการนิเทศการศึกษาหรือการที่ศึกษานิเทศก์ ใช้ความสามารถของเขาช่วยให้กลุ่มได้พัฒนาเต็มความสามารถ

Giannatteo (อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมวิธีกุล, 2552) ได้กล่าวถึง การเป็นผู้นำในการนิเทศการศึกษาว่า เป็นความสามารถที่จะกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ ความเฉลียวฉลาดของคนอื่นให้เกิดประโยชน์ การเป็นผู้นำสมัยใหม่จะต้องเปลี่ยนจากการ บัญชาการและการควบคุมเป็นการเกี่ยวพันและการกระตุ้น

สุจรีต เพียรชอบ (อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมวิธีกุล, 2552) ได้กล่าวถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา ภายในสถานศึกษาดังนี้

1. ช่วยเหลือทางด้านวิชาการและด้านบริการ ได้แก่ ปฐมนิเทศครูใหม่ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน สังเกตการณ์สอนในชั้น การเยี่ยมชั้นเรียนอื่นๆ การสาธิต การสอน การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล หรือรายหมู่ การประชุมปฏิบัติการ การอบรมครู การสัมมนา จัดหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการให้ครูได้ศึกษา ปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัยและแนะนำครูให้ใช้ห้องสมุด แนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่างๆ จัดบริการ

สอดแทรกศึกษาให้แก่ครูเป็นอย่างดี และสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์เหล่านั้น ตลอดจนสนับสนุนให้ครูไปศึกษาต่อ

2. ช่วยเหลือครูในด้านปัญหาส่วนตัว
3. การสร้างขวัญของคณะครูในสถานศึกษา
4. การประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

อำนาจพร วงษ์ถนอม (อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมวิธีกุล, 2552) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. จัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่ให้เข้าใจในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ
2. สถานศึกษาจัดการอบรม หรือให้การนิเทศด้วยการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ
3. แนะนำให้ครูรู้จักดัดแปลงเนื้อหาวิชาที่สอนให้เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น
4. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะแก้ปัญหา และอุปสรรค

ในการเรียนการสอน

5. เสนอแนะวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อมให้ครู
6. ส่งครูไปสังเกตการสอนในสถานศึกษาอื่น ๆ ที่เห็นว่าเป็นตัวอย่างที่ดีได้
7. ให้ครูได้เข้าร่วมการฝึกอบรมทางวิชาการที่จัดขึ้นภายในและภายนอกกลุ่ม

สถานศึกษา

8. จัดให้มีการติดตามผลภายหลังการฝึกอบรม
9. จัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครู วารสาร และบริการอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือครู

ให้ก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ

10. ผู้บริหารควรเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อมุ่งที่จะให้คำปรึกษาช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

ทางการสอน

11. การบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่ครู
12. ผู้บริหารควรมีเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบของครู โดยใช้วิธี

ความเป็นธรรมให้มากที่สุด

13. จัดให้มีการสัมมนาของคณะครู เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน
14. สนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และจะเป็นประโยชน์โดยตรง

ต่อการศึกษา

15. จัดให้มีการประกวดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาภายในกลุ่ม

พนัส หันนาคินทร์ (อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมวิธีกุล, 2552) ได้กล่าวถึง หน้าที่ที่จะต้องกระทำเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 3 ประการดังนี้

1. ทำหน้าที่ตรวจสอบความเป็นไปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ขั้นตรวจสอบถือว่าเป็นขั้นเริ่มต้นการนิเทศ เรื่องที่ควรตรวจสอบได้แก่ ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรของครู ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของครูเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร การใช้กลวิธีการสอนต่างๆ ตลอดจนการใช้สื่อการสอน ลักษณะของนักเรียนในแต่ละห้อง

2. ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนการสอน

3. ทำหน้าที่ช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการเรียนการสอน อันได้แก่ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร แนะนำการทำโครงการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว จัดหาเครื่องมือประกอบการสอน และแหล่งวิชาการ จัดบรรยากาศภายในห้องเรียน ให้นำเรียนส่งเสริมให้ครูปรับปรุงตัวเองทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพ ตลอดจนการพยายามให้ครูประเมินผลการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 25-27) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะหัวหน้าสถานศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการนิเทศภายใน เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้การนิเทศและสนับสนุนการนิเทศ ฉะนั้นความเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีผลต่อบรรยากาศ และสัมฤทธิ์ผลของโครงการนิเทศภายในอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา
2. ร่วมประชุมวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับผู้นิเทศ และครูผู้สอน โดยเป็นประธานของคณะทำงาน
3. พิจารณาอนุมัติโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย และแผนงานของสถานศึกษา
4. เป็นผู้ให้การสนับสนุนทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ดำเนินงาน
5. ให้คำแนะนำให้คำปรึกษา และเป็นวิทยากรที่ดีแก่ผู้นิเทศภายในสถานศึกษา
6. ช่วยเหลือส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ และมีความเจริญงอกงามในวิชาชีพครู
7. ใช้เทคนิคการบริหารมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศงานวิชาการ
8. นิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	Wiles (1983)	Beach & Reinhartz (2000)	Adam & Dickey (2552)	Giannatteo (2552)	พนัส หันนาคินทร์ (2552)	อำนาจพร วงษ์ถนอม(2552)	สุจิตต์ เพ็ชรชอบ (2552)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547)	สรุป
7.การเป็นผู้อำนวยความสะดวก	✓					✓		✓	บทบาทด้านการ
8.การเป็นที่เลี้ยง		✓	✓						สนับสนุนและ
9.การพัฒนาบุคลากร	✓		✓			✓		✓	ส่งเสริมการ
10.การกระตุ้นความคิด			✓	✓					พัฒนาการเรียน
11.การส่งเสริมและเสนอแนะ									การสอน
การเรียนการสอน					✓	✓			
12.การจัดสัมมนา PLC						✓			
13.การใช้เทคนิคการบริหารมา									
ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศ								✓	
งานวิชาการ									
14.การช่วยเหลือทางด้าน									
วิชาการ						✓	✓	✓	
15.การประเมินผลการเรียน									บทบาทด้าน
การสอน	✓				✓				การประเมินผล
16.ตรวจสอบความเป็นไป									
เกี่ยวกับการเรียนการสอน					✓				

จากตาราง 1 ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่พัฒนาการจัดองค์การ ให้การดำเนินงานในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการประชุมวางแผนการจัดการ นิเทศภายในสถานศึกษา พิจารณานุมัติโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา พัฒนาความเป็นผู้นำ ให้เกิดขึ้นแก่ครู ช่วยกระตุ้นให้ครูมีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งเสริมให้ครูมีวินัย ในตนเอง และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา

2. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่อำนวยความสะดวกครุตามความสามารถและสนับสนุนความต้องการที่แตกต่างกัน จัดหาเครื่องมือประกอบการสอนและแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการ สนับสนุนให้จัดบรรยากาศภายใน ห้องเรียนให้น่าเรียน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ จัดให้มีชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในหน่วยงาน ช่วยให้ครูมีความก้าวหน้า กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และช่วยส่งเสริมปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

3. ด้านการประเมินผล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการประเมิน การสอน ตรวจสอบความเป็นไปเกี่ยวกับการเรียนการสอน เยี่ยมชั้นเรียน ประเมินความก้าวหน้า เป็นระยะร่วมกับกาให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอน นิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา

4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อความคิดและข้อมูลสารสนเทศไปสู่ครู ได้เป็นอย่างดี เป็นผู้เสริมพลังให้ครูมีความอบอุ่นใจและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ให้ครูปรับปรุงรูปแบบวิธีการสอนและมีความปรารถนาที่จะพัฒนาการเรียนการสอน ให้ครูรู้สึกว่ ตนเองมีความสำคัญเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น และมีเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ ของครู โดยใช้วิธีความเป็นธรรมให้มากที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู

ความหมายของประสิทธิภาพการสอนของครู

ประสิทธิภาพการสอนของครูเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด การเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมี ความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งพฤติกรรมที่ผู้สอนแสดงต่อผู้เรียนในเรื่องการเรียนการสอน

อันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ การสอนเช่นไรที่เรียกว่าเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนต่างๆ ดังนี้

Good (2015) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอนว่า หมายถึง การใช้แผนการสอนหรือวิธีการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ

Doal (2010) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอน หมายถึง เจตคติความเข้าใจทักษะและพฤติกรรมของครูที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญงอกงามของนักเรียน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

อารมณีย์ เทียนพิทักษ์ (2558, น. 5) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสอนที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ ทั้งทางด้านวิชาการและบุคลิกลักษณะ

เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย (2550, น. 5) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการสอนของครู หรือการดำเนินการสอนในหน้าที่ของครู เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างดีตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล (2555, น. 19) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอนว่า หมายถึง ผลของการสอนที่ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายของการสอนที่วางไว้

มัทนา บัณม่วง (2556, น. 10) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอนว่า หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านร่างกาย สมอง อารมณ์ และสังคม ตลอดจนสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

ลัดดา จันทร์แสง (2556, น. 3) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอนว่า หมายถึง ความสามารถของครูในการวางแผนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้การสอนนั้นสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการสอนที่ตั้งไว้

รศพร ทองโรจน์ (2556, น. 13) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอนว่า หมายถึง ขบวนการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้

สุรางค์ โค้วตระกูล (2555, น. 13) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอนว่า หมายถึง การสอนที่สามารถให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามความถนัด และความสามารถของ นักเรียนทุกคน

วิเชียร ไชยบัง (2554, น. 14) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอนว่า ความสามารถในการจัดการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ตามความสามารถของ นักเรียนแต่ละคน

สุรศักดิ์ หอมอ่อน (2556, น. 12) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอนว่า หมายถึง ความสามารถในการสอน หรือยุทธวิธีการสอน ตลอดจนลักษณะหรือพฤติกรรมต่างๆ ของครู อันจะส่งผลให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการสอน หรือดำเนินการสอนของครู เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

องค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครู

การจัดการเรียนสอนเป็นความพยายามของครูผู้สอนที่จะจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ รวมทั้งกระตุ้น แนะนำ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องราวหรือเนื้อหาที่สอนซึ่งมี องค์ประกอบเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูหลายด้านด้วยกัน จากกรณีศึกษาเอกสาร และงานวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

สมดี เพียรการค้า (2551, น. 24) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นองค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา เพราะนักเรียนระดับประถมศึกษาเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ เมื่อมาอยู่รวมกันในสังคมแห่งใหม่ คือ สถานศึกษาปัญหา ต่างๆ จะเกิดขึ้น ปัญหาของนักเรียนจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงอยู่ที่ครูเป็นสำคัญ การสร้างให้เกิด ความสัมพันธ์อันดี ภายใต้อบรบอากาศที่อบอุ่น ปราศจากการข่มขู่ สร้างความรู้สึกที่มั่นคง และมีความปลอดภัย จะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนนั้นเกิดความไว้วางใจ รู้สึกสบายใจ ในการเรียน เป็นผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ยนต์ ชุ่ม (2550, น. 78) ได้กล่าวว่า ครูกับนักเรียนนับว่าเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกัน มากที่สุด ครูจึงควรปฏิบัติหน้าที่ครูให้สมบูรณ์ที่สุดและควรสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับนักเรียน วิธีการที่ครูสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน มีดังนี้

1. สอนศิษย์ให้เกิดความรู้ ความสามารถในการวิชาการต่างๆ ให้มากที่สุด อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ศิษย์มีความรู้อย่างแท้จริง

2. สอนศิษย์ด้วยการบรรยายภาคการเรียนการสอนมีความสนุกสนานแต่ได้สาระ
3. อบรมดูแลความประพฤติของศิษย์ให้อยู่ในระเบียบวินัยหรือกรอบคุณธรรม ไม่ให้ศิษย์ประพฤตินอกกรอบระเบียบวินัย หรือกระทำการที่ผิดๆ ด้วยประการทั้งปวง
4. ดูแลทุกข์สุขของศิษย์และพยายามหาทางช่วยเหลือ
5. ให้คำปรึกษาหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ศิษย์

สรุปได้ว่า ครูมีประสิทธิภาพในการสอนนั้นจะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดกับนักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ เป็นกันเองกับนักเรียน มีความรู้สึกที่ดีและมีความรักความเมตตากรุณาต่อนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน และยินดีรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครู

Bloom (1976) เป็นนักการศึกษาชาวอเมริกัน เชื่อว่าการเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ผู้สอนกำหนดและจัดกิจกรรมการเรียนรวมทั้งวัดประเมินผลได้ถูกต้อง และ Bloom ได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานว่า มนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ และนำหลักการนี้จำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษา โดยได้เสนอองค์ประกอบของการสอนที่มีประสิทธิภาพไว้ 4 ประการ คือ

1. การชี้แนะ (Clues) หมายถึง การบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนคือ อธิบายให้นักเรียนเห็นได้ชัดเจนตั้งแต่ต้นว่า เมื่อนักเรียนเรียนแล้วจะมีความสามารถอย่างไรได้บ้าง
2. การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน เช่น การโต้ตอบระหว่างครูกับนักเรียน
3. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นการดำเนินการสอนของครูที่ต้องการอาศัยหลักจิตวิทยา การเสริมแรงที่ตินั้นควรประกอบด้วยเสริมแรงทางบวกและทางลบ
4. การให้ข้อมูลป้อนกลับและแก้ไขข้อบกพร่อง (Feedback and correction) เป็น พฤติกรรมการสอนของครูที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยผลการเรียนและแก้ไขปรับปรุงส่วนที่ผู้เรียนยังคงบกพร่องอยู่

แนวคิดจากทฤษฎีของ Bloom สรุปได้ว่า การจะพัฒนาประสิทธิภาพการสอน ของครูนั้น จะต้องมีการชี้แนะ มีส่วนร่วม มีการใช้การเสริมแรง และให้ข้อมูลป้อนกลับและแก้ไข ข้อบกพร่อง ในพฤติกรรมการสอนของครู

Beach & Reidartz (1984) กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอน เพื่อประเมินการปฏิบัติงานของครู โดยจำแนกเป็น 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน
2. ความกระตือรือร้นระหว่างการเรียนการสอน
3. การแสดงความใส่ใจในงานการสอน
4. การใช้กลวิธีในการสอน
5. การมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน
6. การใช้คำถามที่น่าสนใจ

สรุปแนวคิดจากทฤษฎีของ Beach and Reidartz สรุปได้ว่า องค์ประกอบของประสิทธิภาพ การสอน ประกอบด้วย ความชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน ความกระตือรือร้นระหว่างการเรียน การสอนการแสดงความใส่ใจในงานการสอน การใช้กลวิธีในการสอน การมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน และการใช้คำถามที่น่าสนใจ จึงจะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ

Borich 1992) ได้เสนอกรอบความคิดเพื่อการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูในชั้นเรียนโดยให้ประเมินจากพฤติกรรมหลัก (Key behaviors) 5 ด้าน ได้แก่

1. การสร้างความชัดเจนในบทเรียน
2. การใช้กิจกรรมการสอนที่หลากหลาย
3. การแสดงความใส่ใจในการสอน
4. การทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพ
5. การส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

สรุปแนวคิดทฤษฎีของ Borich สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูในชั้นเรียน โดยให้ประเมินจากพฤติกรรมหลัก 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างความชัดเจนในบทเรียน การใช้กิจกรรม การสอนที่หลากหลาย การแสดงความใส่ใจในการสอน การทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4, 2562) โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ในส่วนของวิชาชีพครูเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

(ก) การปฏิบัติหน้าที่ครู

- 1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- 2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง

ที่เข้มแข็ง

- 3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล
- 4) สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม
- 5) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

(ข) การจัดการเรียนรู้

- 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้
  - 2) บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญาผู้คิด และมีความเป็นนวัตกร
  - 3) ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ
  - 4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน
  - 5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
  - 6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ
- (ค) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

- 1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน
- 3) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐาน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- 4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการสอน คือ การจัดสถานการณ์ ประสบการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆ ให้กับนักเรียน โดยครูผู้สอนจะต้องมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายและสามารถสื่อสารไปยังผู้เรียนแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ และมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ ผู้เรียนสามารถถ่ายโยงการเรียนรู้จากสถานศึกษาไปใช้ในชีวิตจริง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอน ทั้งหมด 4 รูปแบบ คือ

1. แนวคิดประสิทธิภาพการสอนของ Bloom
2. แนวคิดประสิทธิภาพการสอนของ Beach and Reidartz
3. แนวคิดประสิทธิภาพการสอนของ Borich
4. ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

จากการศึกษาเอกสารข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู โดยใช้ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4, 2562) ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. การปฏิบัติหน้าที่ครู
2. การจัดการเรียนรู้
3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดารุณี บุตรพรหม (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประทุมธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรี พบว่า 1) บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ บทบาทในฐานะผู้นำ บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทในการสร้างขวัญกำลังใจครู บทบาทในการพัฒนาบุคลากร บทบาทในการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน บทบาทในการคัดเลือกและใช้ประโยชน์ของบุคลากร 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) 3) บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกใน ระดับมากกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมธินี สระ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอหรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า 1) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอหรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนาอำเภอหรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามเพศ ขนาดสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประสพการณ์การทำงาน ภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

พบคู่ที่แตกต่างกัน 1 คู่ คือ ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 -10 ปี มีทัศนคติต่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมากกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

ญาณี ญาณะไส (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด พบว่า 1) บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยองตราด จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมบทบาทในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การนิเทศระหว่างสถานศึกษาต่างๆ เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายใน จัดให้มีการประชุมชี้แจงมอบหมายงานที่ชัดเจนรวมทั้งการติดตามตรวจสอบผลการประเมินอย่างสม่ำเสมอ

สุจิตรา แซ่จิว (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า 1) กระบวนนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมาก 2) พฤติกรรมการสอนของครูสังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยองจันทบุรี และตราด มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จริยา แดงอ่อน (2559) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอกกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมากที่ระดับนัยยะสำคัญทางสถิติ .01

อเทตยา แก้วศรีหา (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การสอนของครูผู้สอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของ ครูผู้สอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับ 2) ระดับประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ได้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการจัดบรรยากาศในห้องเรียน ด้านแรงจูงใจและกำลังใจใน การปฏิบัติงาน และด้านบุคลิกภาพของครู

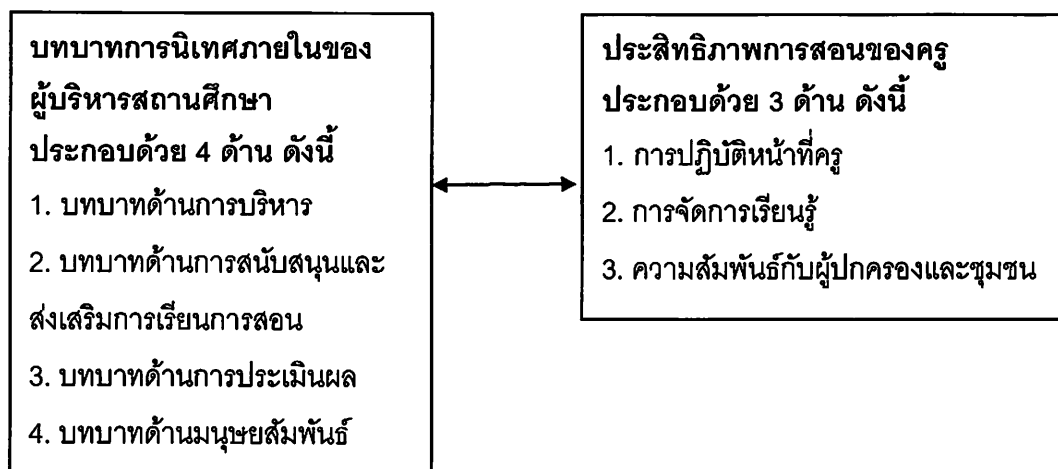
ทินพันธ์ บุญธรรม (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการ สอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ของโรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการสอน และการกำหนดภารกิจของโรงเรียน

2) ประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย ดังนี้ การส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ การทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ การสร้างความชัดเจนในบทเรียน การแสดงความใส่ใจในการสอน และการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

3) การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครู คณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขต บางมูลนาก ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครูผู้สอน จำนวน 301 คน รวมจำนวน 309 คน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดพิจิตร สหวิทยาเขตบางมูลนาก ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม โรงเรียนวังตะกูราชภัฏรพีพิศ โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม โรงเรียนห้วยยาวพิทยาคม โรงเรียนโพธิธรรมสุวัฒน์ โรงเรียนพิบูลธรรมเวทวิทยา โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม และโรงเรียนแหลมวังวิทยาคม รวมทั้งสิ้น 8 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน โดยวิธีเฉพาะเจาะจง และครูผู้สอน จำนวน 167 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 175 คน

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา และครู
 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ครู	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ครู
โรงเรียนบางมูลนากภูมิ วิทยาคม	1	142	1	79
โรงเรียนวังตะกู ราษฎร์อุทิศ	1	19	1	11
โรงเรียนท่าเสา พิทยาคม	1	15	1	8
โรงเรียนห้วยยาว พิทยาคม	1	15	1	8
โรงเรียนโพธิธรรม สุวัฒน์	1	62	1	35
โรงเรียนพิบูลธรรมเวท วิทยา	1	18	1	10
โรงเรียนโพธิ์ไทรงาม วิทยาคม	1	15	1	8
โรงเรียนแหลมรั้ง วิทยาคม	1	15	1	8
รวม	8	301	8	167
		309		175

ที่มา: ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
 (ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหาร	จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน	จำนวน 12 ข้อ
3. ด้านการประเมินผล	จำนวน 7 ข้อ
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 10 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบในส่วนของบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ครู	จำนวน 9 ข้อ
2. การจัดการเรียนรู้	จำนวน 12 ข้อ
3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	จำนวน 6 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบในส่วนของคุณภาพการสอนของครู ใช้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือก ดังนี้

5 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และแหล่งความรู้ต่างๆ

2. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรัตนศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชำนาญ ปาณางษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา สาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ จันทะคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

โดยเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้อง ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหา/จุดประสงค์

เสร็จแล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ให้ถือว่าเที่ยงตรงใช้ได้ ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ให้ถือว่าต้องปรับปรุงและยังใช้ไม่ได้ สรุปว่าได้ค่า IOC ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.33 - 1.00

5. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาร์ค (Cronbach) พบว่า อยู่ที่ระดับ .987

7. นำข้อมูลจากการทดลองใช้แบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และประสานขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จำนวน 175 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 41 สหวิทยาเขต บางมูลนาก โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกดังนี้

4.2.1 ระดับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก

2.50 - 3.49 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.2.2 ระดับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครู อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครู อยู่ในระดับ มาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครู อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครู อยู่ในระดับ น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครู อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขต บางมูลนาก ด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์แปลผลของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

ค่าสหสัมพันธ์ 0.91 – 1.00 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ สูงมาก

ค่าสหสัมพันธ์ 0.71 – 0.90 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ สูง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.51 – 0.70 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.31 – 0.50 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ต่ำ

ค่าสหสัมพันธ์ 0.01 – 0.30 หมายถึง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ในการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูล เป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Standard Deviation)
X_1	หมายถึง	ด้านการบริหาร
X_2	หมายถึง	ด้านการสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนการสอน
X_3	หมายถึง	ด้านการประเมินผล
X_4	หมายถึง	ด้านมนุษยสัมพันธ์
$\sum X$	หมายถึง	บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม
Y_1	หมายถึง	ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู
Y_2	หมายถึง	ด้านการจัดการเรียนรู้
Y_3	หมายถึง	ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน
$\sum Y$	หมายถึง	ประสิทธิภาพการสอนของครูในภาพรวม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก จำนวน 175 คน จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 175)	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	89	50.90
หญิง	86	49.10
รวม	175	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	8	4.60
ครู	167	95.40
รวม	175	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	75	42.90
5 – 10 ปี	51	29.10
10 ปีขึ้นไป	49	28.00
รวม	175	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก จำนวน 175 คน เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.90 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 49.10 ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 4.60 และตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 95.40 มีประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่ น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.10 และประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษามหาวิทยาลัยการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวม

ด้าน	บทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการบริหาร	4.06	0.73	มาก
2	ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ การสอน	4.00	0.83	มาก
3	ด้านการประเมินผล	3.91	0.94	มาก
4	ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.90	0.92	มาก
	รวม	3.97	0.81	มาก

จากตาราง 4 พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.06$) รองลงมาได้แก่ ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้การสอน ($\bar{x} = 4.00$) และด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.90$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการบริหาร

ข้อ	ด้านการบริหาร	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาการจัดองค์การให้การทำงานในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ	3.98	0.74	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดการประชุมวางแผนการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.99	0.88	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพิจารณาอนุมัติโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.14	0.97	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ครู	3.81	1.02	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การสอน	4.29	0.85	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.93	1.04	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีวินัยในตนเอง	4.39	0.76	มาก
8	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาแก่ครู	3.93	0.95	มาก
รวม		4.06	0.73	มาก

จากตาราง 5 พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีวินัยในตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษายภาพบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้การสอน

ข้อ	ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้การสอน	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษา อำนวยความสะดวกในการสอนให้แก่ครูตามความสามารถ	4.09	0.96	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนความต้องการที่แตกต่างกันของครู	3.76	1.14	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการจัดหาเครื่องมือประกอบการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการของครู	3.86	1.04	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการภายในสถานศึกษา	3.85	0.98	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	3.99	0.82	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาการ	4.14	0.97	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ	4.31	0.90	มาก
8	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในหน่วยงาน	3.89	1.01	มาก
9	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.11	1.05	มาก
10	ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ต่อการเรียนรู้การสอนของครู	4.07	0.80	มาก
11	ผู้บริหารสถานศึกษา ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของครู	4.06	0.95	มาก
12	ผู้บริหารสถานศึกษา ช่วยปรับปรุงการเรียนรู้การสอนของครู	3.82	1.04	มาก
รวม		4.00	0.83	มาก

จากตาราง 6 พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 6 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนความต้องการที่แตกต่างกันของครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษารoles บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการประเมินผล

ข้อ	ด้านการประเมินผล	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการประเมินการสอน	4.08	0.97	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินความก้าวหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.86	0.93	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษา เข้าเยี่ยมสังเกตชั้นเรียน	3.88	1.09	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินความก้าวหน้าของครูในการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นระยะ	3.90	1.05	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอน	3.90	1.17	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการนิเทศติดตามการเรียนการสอน	3.90	1.12	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินผลการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.83	1.07	มาก
รวม		3.91	0.94	มาก

จากตาราง 7 พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการประเมินการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินความก้าวหน้าของครูในการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นระยะ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอน และข้อ 6 ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศติดตามการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินผลการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาด้านบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านมนุษยสัมพันธ์

ข้อ	ด้านมนุษยสัมพันธ์	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารที่ดี	3.82	1.12	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถทำงานร่วมกับครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.91	0.93	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถอธิบายความคิดไปสู่ครูได้อย่างชัดเจน	3.81	1.12	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถถ่ายทอดข้อมูลสารสนเทศไปสู่ครูได้เป็นอย่างดี	3.78	1.07	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมพลังให้ครูมีความอบอุ่นใจในการทำงาน	3.77	1.06	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมพลังให้ครูมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง	3.96	0.99	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษา แนะนำให้ครูปรับปรุงรูปแบบวิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น	3.90	1.02	มาก
8	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความปรารถนาให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น	4.21	0.88	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ด้านมนุษยสัมพันธ์	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
9	ผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ครูรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญและได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น	3.98	0.95	มาก
10	ผู้บริหารสถานศึกษา มีเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบของครู อย่างเป็นธรรม	3.86	1.10	มาก
รวม		3.90	0.92	มาก

จากตาราง 8 พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 8 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความปรารถนาให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 9 ผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ครูรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญและได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมพลังให้ครูมีความอบอุ่นใจในการทำงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาประสิทธิภาพ
การสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41
สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวม

ด้าน	ประสิทธิภาพการสอนของครู	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	4.37	0.61	มาก
2	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.26	0.57	มาก
3	ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	4.25	0.55	มาก
รวม		4.29	0.54	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.37$) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้
($\bar{x} = 4.26$) และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.25$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาประสิทธิภาพ การสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

ข้อ	ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ครูมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณ ความเป็นครู	4.27	0.87	มาก
2	ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม	4.42	0.76	มาก
3	ครูมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง พร้อมรับกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคม	4.37	0.74	มาก
4	ครูส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามศักยภาพ	4.49	0.65	มาก
5	ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นอย่างดี	4.44	0.73	มาก
6	ครูยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.47	0.72	มาก
7	ครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่ เรียนรู้	4.45	0.70	มาก
8	ครูสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน	4.09	0.80	มาก
9	ครูพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	4.30	0.59	มาก
รวม		4.37	0.61	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 4 ครูส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตามศักยภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 6 ครูยอมรับความแตกต่างของ ผู้เรียนแต่ละบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 8 ครูสร้าง นวัตกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการจัดการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.11	0.84	มาก
2	ครูสามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอน บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน	4.22	0.75	มาก
3	ครูได้มีการทำแผนการจัดการเรียนรู้	4.33	0.79	มาก
4	ครูจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด	4.34	0.63	มาก
5	ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน	4.34	0.67	มาก
6	ครูช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน	4.37	0.66	มาก
7	ครูพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน	4.34	0.66	มาก
8	ครูสามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.23	0.76	มาก
9	ครูจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสภาวะของผู้เรียน	4.27	0.63	มาก
10	ครูมีการวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.06	0.87	มาก
11	ครูปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	4.27	0.75	มาก
12	ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ	4.27	0.70	มาก
รวม		4.26	0.57	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 6 ครูช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 ครูจัดการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญาผู้คิด ข้อ 5 ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน และข้อ 7 ครูพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 10 ครูมีการวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาประสิทธิภาพ การสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ข้อ	ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	(n = 175)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.31	0.68	มาก
2	ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.31	0.63	มาก
3	ครูสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและ ชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน	4.18	0.73	มาก
4	ครูศึกษา และนำบริบทของชุมชนมาจัดการเรียนรู้	4.07	0.76	มาก
5	ครูสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ปกครองและชุมชน บนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม	4.34	0.62	มาก
6	ครูส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.29	0.69	มาก
รวม		4.25	0.55	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 ครูสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ปกครองและชุมชนบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และข้อ 2 ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 4 ครูศึกษา และนำบริบทของชุมชน มาจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ตาราง 13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิภาพการสอนของครู			ΣY	ระดับ ความ สัมพันธ์
		ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู (Y_1)	ด้านการจัดการเรียนรู้ (Y_2)	ด้านความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองและชุมชน (Y_3)		
1	ด้านการบริหาร (X_1)	.744**	.660**	.625**	.725**	สูง
2	ด้านการสนับสนุน และส่งเสริมการ เรียนการสอน (X_2)	.688**	.647**	.597**	.692**	ปานกลาง
3	ด้านการประเมินผล (X_3)	.564**	.563**	.587**	.604**	ปานกลาง
4	ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_4)	.701**	.598**	.618**	.679**	ปานกลาง
	ΣX	.715**	.653**	.640**	.714**	สูง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r = .714^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านการบริหาร ($r = .725^{**}$) รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนการสอน ($r = .692^{**}$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($r = .679^{**}$)

บทที่ 5

บทสรุป

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก 2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และครูผู้สอน จำนวน 167 คน รวมทั้งสิ้น 175 คน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก จำนวน 8 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$: Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.: Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน และด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีวินัยในตนเอง อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การสอน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ครู อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ข้อ 6 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนความต้องการที่แตกต่างกันของครู

1.3 ด้านการประเมินผล พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการประเมินการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินความก้าวหน้าของครู ในการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นระยะ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือครู ในการพัฒนาการเรียนการสอน และข้อ 6 ผู้บริหารสถานศึกษา มีการนิเทศติดตามการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินผลการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 8 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความปรารถนาให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ข้อ 9 ผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ครูรู้สึก

ตนเองมีความสำคัญและได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมพลังให้ครูมีความอบอุ่นใจในการทำงาน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู พบว่า อยู่ในระดับเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 4 ครูส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามศักยภาพ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ข้อ 6 ครูยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 8 ครูสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 6 ครูช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 ครูจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด ข้อ 5 ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน และข้อ 7 ครูพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 10 ครูมีการวิจัยสร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 ครูสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ปกครองและชุมชน บนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และข้อ 2 ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 4 ครูศึกษา และนำบริบทของชุมชนมาจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู ซึ่งด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ

ด้านการบริหาร รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนการสอน และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูมีวินัยในตนเอง กระตุ้นให้ครูมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และให้ความสำคัญกับโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นอย่างดี มีการจัดประชุมวางแผน การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการพัฒนาการจัดองค์กรให้การดำเนินงานในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยังให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาแก่ครู ฉะนั้น ความเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีผลต่อบรรยากาศ และสัมฤทธิ์ผลของโครงการนิเทศภายในเป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ซึ่งโดยหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาแล้วเป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง ทำให้ครูทำงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีความยืดหยุ่น และเชื่อในความสามารถของครูแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของญานี ญานะโล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับเมธินี สระไร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญ ที่ต้องช่วยเหลือ สนับสนุน แนะนำและคอยให้คำปรึกษาแก่ครู ให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน มีความเป็นผู้นำ และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การสอน อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ได้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามศักยภาพ ยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นอย่างดี และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู อีกทั้งยังพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทินพันธ์ บุญธรรม (2556) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการสอนของครุคณิตศาสตร์ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครุคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครุคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครุคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อเทตยา แก้วศรีหา (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านการบริหารและด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษา เอาใจใส่ให้การนิเทศการศึกษาและสนับสนุนการนิเทศในสถานศึกษา โดยการให้ความช่วยเหลือครู ให้มีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา แซ่จิว (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาล

ในจังหวัดระยองจันทบุรี และตราด มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจรรยา แดงอ่อน (2559) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอกกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมากที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขต บางมูลนาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมพลังให้ครูมีความอบอุ่นใจในการทำงาน สามารถถ่ายทอดความรู้ อธิบายความคิด และข้อมูลสารสนเทศไปสู่ครู แนะนำให้ครูปรับปรุงรูปแบบวิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น สามารถทำงานร่วมกับครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ครูรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญและได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น เพื่อที่จะได้มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและความสามารถของครู ซึ่งจะทำการงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

2. ครูควรศึกษา และนำบริบทของชุมชนมาจัดการเรียนรู้ ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินความก้าวหน้าของครูในการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นระยะ ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครู เพื่อนำผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน
3. ควรศึกษาความต้องการของครูที่มีต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ธารอักษร
- คณะกรรมการการศึกษา อุติสภา. (2563). ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเร่งด่วน ว่าด้วยการ
บริหารการจัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัส โควิด
2019 (COVID-19) ที่เหมาะสมกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ: อุติสภา.
- จรรยา แต่งอ่อน. (2559). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน
ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จิราพร พานทอง. (2550). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนที่มี
การจัดการศึกษา 3 ช่วงชั้นสังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ.
- ญาณี ญาณะโส. (2562). การศึกษาการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด
จันทบุรี ระยอง และตราด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ดารุณี บุตรพรหม. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรี
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ดวงแก้ว โพธิ์อัน. (2550). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการ
พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในตามการรับรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ทินพันธ์ บุญธรรม. (2556). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์
ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นันทน์ภัท ไซรัมย์. (2555). สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดพื้นที่ประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญตา ไส้เลิศ. (2550). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ประภารัตน์ พณานุสรณ์. (2557). บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปนัดดา ศิริพัฒนกุล. (2558). การศึกษาบทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาระดับพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พัชรินทร์ สำนักวิชาการ. (2556). ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เมธินี สระไร. (2560). การนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงาน
เขตพื้นที่ประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ราตรี สายเขียว. (2557). สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รุ่งทิพย์ ทำนุ. (2558). สภาพการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วารุณีย์ วงศ์สีชา. (2559). การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วิภา อยู่คง. (2555). การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). จันทบุรี: ราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิโรจน์ ศรีภักดี. (2553). การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์
เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- สุจิตรา แซ่จิ๋ว. (2557). *การศึกษความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในสถานศึกษากับพฤติกรรม การสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุทนต์ ศรีไสย์. (2549). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. (2562). *รายงานผลการดำเนินงาน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 ประจำปีงบประมาณ 2562*.
 กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41.
- สดใส ศรีสวัสดิ์. (2549). *กรณีศึกษาในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560 - 2579) ราชกิจจานุเบกษา ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*.
 กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (2552). *กรณีศึกษาการศึกษา*. สืบค้น 12 กรกฎาคม 2563,
 จาก http://53010515009g4.blogspot.com/2012/01/blog-post_30.html
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (2552). *บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศการศึกษา*. สืบค้น 12 กรกฎาคม 2563, จาก <https://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/admin-role>.
- อเทตยา แก้วศรีหา. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 32. วารสารวิจัยและพัฒนา (คุรุศาสตร์), 57-66*.
- Adams, P. & Dickey, G. (1952). *Basic principle of supervision*. New York: Amaican Book.
- Glickman, C.D. Gordon, S.P. & Ross-Gordon, J.M. (2007). *Supervision and instructional leadership*. New York: Parson Educational.
- Briggs, H. & Justman, J. (1952). *Improving Instruction Through Supervision*.
 New York: Macmillan.
- Beach, Don M. & Judy Reinhartz. (2000). *Supervision Leadership: Focus on Instruction*.
 Boston: Allyn and Bacon.
- Wiles, K. (1985). *Supervision for Better Schools* (5th ed.). Englewood Cliffs,
 N. J.: Prentice - Hall.

Harris B.M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. Englewood Cliffs,
N J: Prentice - Hall.

Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed). New York: McGraw - Hill book.

ภาคผนวก

**ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง**

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี	ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชำนาญ ปาณางษ์	ภาควิชาการศึกษา (สาขาวิชาการวิจัย และประเมินผลการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ จันทะคุณ	ภาควิชาการศึกษา (สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
อิสระ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๔๘๐

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรรณศรี

ด้วย นายชลขันธ์ นุกอง รหัสประจำตัว ๖๒๐๗๐๗๓๕ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าด้วยตนเอง
เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอน
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ สหวิทยาเขตบางมูลนาก”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.
จิรศักดิ์ อุปไมยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการค้นคว้าด้วยตนเองเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความ
รู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้
ในการค้นคว้าด้วยตนเอง ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยสิน)
รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๔๘๐

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชำนาญ ปานาวงษ์

ด้วย นายชลชรัส นุกอง รหัสประจำตัว ๖๒๐๗๐๗๓๔ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ สหวิทยาเขตบางมูลนาก" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ อุบไมยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการค้นคว้าด้วยตนเองเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าด้วยตนเอง ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๔๘๐

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ จันทะคุณ

ด้วย นายชลชรัส นุกอง รหัสประจำตัว ๖๒๐๗๐๗๓๕ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ สหวิทยาเขตบางมูลนาก" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วีรศักดิ์ อุบลยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการค้นคว้าด้วยตนเองเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาลแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าด้วยตนเอง ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)
รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๔๐๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นายชลชรัส นุกอง รหัสประจำตัว ๖๒๐๗๐๗๓๕ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าด้วยตนเอง
เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอน
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ สหวิทยาเขตบางมูลนาก"
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.
ธีรศักดิ์ อุบไมยอธิตชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน บัณฑิตวิทยาลัย
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ผลิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเองซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.คณิดา นรัตรักษา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๓๔

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นายชลชรัส นุกอง

โทร ๐๔-๕๓๒๑-๓๓๓๓

ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

แบบสอบถาม

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41
สหวิทยาเขตบางมูลนาก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ของ นายชลชรัส นุกอง นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย และ ผศ.ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษา คำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน ทั้งสิ้น และขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

นายชลชรัส นุกอง

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ตำแหน่ง

ผู้บริหาร ครู

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี 10 ปีขึ้นไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามสภาพความเป็นจริง ตามระดับดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
บทบาทด้านการบริหาร						
1	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาการจัดองค์การ ให้การดำเนินงานในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพ					
2	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดการประชุมวางแผน การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพิจารณาอนุมัติโครงการ นิเทศภายในสถานศึกษา					
4	ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้น แก่ครู					

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่การสอน					
6	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
7	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีวินัยในตนเอง					
8	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การนิเทศภายในสถานศึกษาแก่ครู					
บทบาทด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน						
9	ผู้บริหารสถานศึกษา อำนวยความสะดวก ในการสอนให้แก่ครูตามความสามารถ					
10	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนความต้องการ ที่แตกต่างกันของครู					
11	ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการจัดหาเครื่องมือ ประกอบการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการของครู					
12	ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทาง วิชาการภายในสถานศึกษา					
13	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการจัดบรรยากาศ ภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
14	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง ในด้านวิชาการ					
15	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง ในด้านวิชาชีพ					
16	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในหน่วยงาน					
17	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าใน วิชาชีพ					
18	ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูมีความคิด สร้างสรรค์ต่อการเรียนการสอนของครู					

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
19	ผู้บริหารสถานศึกษา ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน ของครู					
20	ผู้บริหารสถานศึกษา ช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน ของครู					
บทบาทด้านการประเมินผล						
21	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการประเมิน การสอน					
22	ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินความก้าวหน้าเกี่ยวกับ การเรียนการสอน					
23	ผู้บริหารสถานศึกษา เข้าเยี่ยมสังเกตชั้นเรียน					
24	ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินความก้าวหน้าของครูใน การพัฒนาการเรียนการสอนเป็นระยะ					
25	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือครู ในการพัฒนาการเรียนการสอน					
26	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการนิเทศติดตามการเรียนการ สอน					
27	ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินผลการจัดการนิเทศ ภายในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง					
บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์						
28	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารที่ดี					
29	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถทำงานร่วมกับครูได้ อย่างมีประสิทธิภาพ					
30	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถอธิบายความคิดไปสู่ครู ได้อย่างชัดเจน					
31	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถถ่ายทอดข้อมูล สารสนเทศไปสู่ครูได้เป็นอย่างดี					

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
32	ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมพลังให้ครูมีความอบอุ่นใจ ในการทำงาน					
33	ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมพลังให้ครูมีความเชื่อมั่นใน ความสามารถของตนเอง					
34	ผู้บริหารสถานศึกษา แนะนำให้ครูปรับปรุงรูปแบบ วิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น					
35	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความปรารถนาให้ครู พัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น					
36	ผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ครูรู้สึกว่าคุณเองมี ความสำคัญและได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น					
37	ผู้บริหารสถานศึกษา มีเกณฑ์ในการพิจารณาความดี ความชอบของครู อย่างเป็นธรรม					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก

ข้อ	ประสิทธิภาพการสอนของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การปฏิบัติหน้าที่ครู						
1	ครูมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความ เป็นครู					
2	ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม					
3	ครูมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง พร้อมรับกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคม					
4	ครูส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามศักยภาพ					
5	ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นอย่างดี					
6	ครูยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล					

ข้อ	ประสิทธิภาพการสอนของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7	ครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้					
8	ครูสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน					
9	ครูพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ					
การจัดการเรียนรู้						
10	ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
11	ครูสามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอน บูรณาการ ความรู้และศาสตร์การสอน					
12	ครูได้มีการทำแผนการจัดการเรียนรู้					
13	ครูจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด					
14	ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน					
15	ครูช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน					
16	ครูพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน					
17	ครูสามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ อย่างเป็นระบบ					
18	ครูจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึง สุขภาวะของผู้เรียน					
19	ครูมีการวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน					
20	ครูปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์					

ข้อ	ประสิทธิผลการสอนของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
21	ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ					
ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน						
22	ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
23	ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
24	ครูสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน					
25	ครูศึกษา และนำบริบทของชุมชนมาจัดการเรียนรู้					
26	ครูสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ปกครองและชุมชน บนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม					
27	ครูส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น					

ภาคผนวก จ ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
 คำนวณค่าอิสระ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
บทบาทด้านการบริหาร							
1	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาการจัด องค์การให้การดำเนินงานในสถานศึกษา ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดการประชุมวางแผน แผนการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพิจารณาอนุมัติ โครงการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาความเป็นผู้นำ ให้เกิดขึ้นแก่ครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูมีความ รับผิดชอบต่อนหน้าที่การสอน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีวินัยใน ตนเอง	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาแก่ครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
บทบาทด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน							
9	ผู้บริหารสถานศึกษา อำนวยความสะดวก ให้แก่ครูตามความสามารถ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
10	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนความต้องการที่แตกต่างกันของครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการจัดหาเครื่องมือประกอบการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการของครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในหน่วยงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษา ช่วยให้ความก้าวหน้าในอาชีพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ต่อการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารสถานศึกษา ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
20	ผู้บริหารสถานศึกษา ช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
บทบาทด้านการประเมินผล							
21	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการประเมินการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	ผู้บริหารสถานศึกษา ตรวจสอบความเป็นไปเกี่ยวกับการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษา เข้าเยี่ยมชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินความก้าวหน้าของครูในการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นระยะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการนิเทศติดตามการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินผลการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา ทุกปีการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์							
28	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสื่อสารความคิดไปสู่ครูได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
31	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสื่อสารข้อมูล สารสนเทศไปสู่ครูได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้เสริมพลังให้ครูมี ความอบอุ่นใจในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้เสริมให้ครูมี ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูปรับปรุงรูปแบบ วิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความปรารถนาให้ครู พัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น	-1	+1	+1	1	0.33	ปรับ ปรุง
36	ผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ครูรู้สึกว่าคุณค่า มีความสำคัญเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	ผู้บริหารสถานศึกษา มีเกณฑ์ในการ พิจารณาความดีความชอบของครู อย่างเป็น ธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก ประกอบด้วย 3 ด้าน

ข้อ	ประสิทธิภาพการสอนของครู	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
การปฏิบัติหน้าที่ครู							
1	ครูมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ครูมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ครูส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามความถนัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ครูยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	ครูสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	ครูพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การจัดการเรียนรู้							
10	ครูได้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ประสิทธิภาพการสอนของครู	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
11	ครูได้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ครูได้มีการทำแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ครูจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี ปัญญารู้อคิด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	ครูได้มีการช่วยเหลือ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	ครูได้มีการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตาม ศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	ครูสามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	ครูจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนโดย ตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	ครูได้มีการวิจัย สร้างนวัตกรรม และ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	ครูปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน							
22	ครูมีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ประสิทธิภาพการสอนของครู	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
23	ครูมีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	ครูสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	ครูทำการศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	ครูสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้ปกครองและชุมชนบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	ครูส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายชลชรัส นุกอง
วัน เดือน ปีเกิด	31 ธันวาคม 2533
ที่อยู่ปัจจุบัน	67/3 หมู่ 1 ตำบลจอมทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม 258 หมู่ 7 ตำบลโพธิ์ไทรงาม อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร 66130
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2555	โรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก 555 หมู่ 5 ตำบลหัวรอ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000
พ.ศ. 2560	โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม 258 หมู่ 7 ตำบลโพธิ์ไทรงาม อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร 66130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	โรงเรียนอนุบาลโรจนวิทย์มาลาเปียง
พ.ศ. 2546	โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม
พ.ศ. 2552	วท.บ. (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2559	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม